

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

09 серпня 2024 року

Р І Ш Е Н Н Я

**Про діяльність Миколаївської обласної військової адміністрації, інших
військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування
Миколаївської області щодо задоволення потреб внутрішньо переміщених
осіб та ефективність витрачання бюджетних коштів на ці цілі**

Планом роботи Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – Комісія) було передбачено, зокрема, вжиття заходів парламентського контролю за дотриманням чинного законодавства та обґрунтованості, ефективності та доцільності прийнятих рішень органами державної влади та місцевого самоврядування щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) та інших постраждалих від російської агресії, а також аналіз та оцінка ефективності виконання бюджетів регіонів та населених пунктів, які тимчасово окуповані або знаходяться у зоні бойових дій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які переміщені з цих територій, зокрема щодо ефективності та доцільності видатків спрямованих на забезпечення потреб ВПО.

До головних завдань обласних військових адміністрацій в умовах воєнного стану віднесено створення належних умов для комфортного перебування ВПО на території області, що включає в себе заходи із забезпечення житлом, медичного, освітнього та соціального захисту, допомозі у працевлаштуванні, забезпечення правової підтримки та інформування ВПО щодо їх прав та обов'язків, задоволенні інших потреб тощо.

З метою перевірки діяльності щодо задоволення потреб ВПО, зокрема, доцільності та ефективності витрачання бюджетних коштів та здійснення аналізу забезпечення ВПО житлом Комісія листом від 12 липня 2024 року № 4264/05-22/2-24 запропонувала Миколаївській обласній військовій адміністрації надати інформацію для підготовки до засідання Комісії, зокрема, щодо обсягів витрачання коштів у 2023 році та у першому кварталі 2024 року за усіма програмами, пов'язаними з підтримкою ВПО в області.

Відповідно до листа Миколаївської обласної військової адміністрації від 05.08.2024 № 05-46/2027/5-24 розпорядженнями начальника Миколаївської

обласної військової адміністрації від 11.04.2022 144-р *«Про створення міжвідомчої регіональної робочої групи з тимчасового розміщення та життєзабезпечення ВПО»* створено Міжвідомчу регіональну робочу групу з тимчасового розміщення та життєзабезпечення ВПО, а від 03.05.2022 № 165-р *«Про визначення потенційних місць для тимчасового розміщення осіб у закладах соціальної інфраструктури обласного підпорядкування Миколаївської області»* затверджено перелік закладів, що фінансуються з обласного бюджету та використовуються для тимчасового розміщення ВПО, у т.ч. осіб з інвалідністю і похилого віку.

На виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційного плану заходів з реалізації у 2023 – 2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р, розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації від 28.04.2023 № 166-р затверджена *Комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року в Миколаївській області*.

Крім того, діють і інші обласні програми, якими передбачено заходи на підтримку в т.ч. і ВПО, зокрема: *Комплексна програма соціального захисту населення «Турбота» на 2024-2026 роки*, затверджена розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 492-р, на виконання якої на 2024 рік виділено кошти в сумі 25068,3 тис грн; *Соціальна комплексна програма підтримки сім'ї, запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у Миколаївській області на період до 2026 року*, затверджена розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 495-р., на виконання якої на 2024 рік виділено кошти в сумі 8735,2 тис грн; *Програма оздоровлення та відпочинку дітей Миколаївської області на 2024-2026 роки*, затверджена розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 494-р, на виконання якої на 2024 рік виділено кошти в сумі 3095,0 тис грн; *Програма зайнятості населення Миколаївської області на 2024-2026 роки*, яка затверджена розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 496-р; *Програма протидії торгівлі людьми на період до 2025 року в Миколаївській області*, затверджена розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 17.11.2023 № 494-р.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 18.05.2023 № 196-р утворено координаційний центр підтримки цивільного населення при Миколаївській обласній військовій адміністрації, затверджено його персональний склад та положення. З метою організації результативної роботи координаційного центру в межах персонального складу координаційного центру створено 9 робочих груп згідно з пріоритетними напрямками роботи.

Миколаївською обласною військовою адміністрацією у лютому 2024 року було доручено начальникам райвійськадміністрацій та головам територіальних громад проаналізувати перелік об'єктів державної форми власності, що

розташовані в Миколаївській області, сформований Фондом державного майна України; з виходом на місце визначити наявність/відсутність зазначених у переліку об'єктів на ввірених територіях, ступінь їх придатності для проживання, орієнтовну чисельність осіб, що можуть бути розміщені для проживання.

За результатами моніторингу 112 об'єктів державної власності, проведеного на місцевості, встановлено:

1) 8 об'єктів придатні для проживання ВПО, зокрема: 1 відомчий гуртожиток ДП «Племрепродуктор «Степове» функціонує, але потребує капітального ремонту. Розміщення ВПО можливе після здійснення ремонтних робіт; 6 гуртожитків закладів вищої освіти та 1 гуртожиток закладу професійно-технічної освіти мають окремі вільні кімнати, які використовуються для тимчасового розміщення ВПО, які евакуюються з Херсонської області;

2) 15 об'єктів непридатні для проживання, з них 4 - зруйновані; 11 об'єктів знаходяться в аварійному стані та потребують капітального ремонту;

3) 10 об'єктів (відомчих гуртожитків) не можуть бути використаними для проживання ВПО, оскільки всі кімнати є приватизованими, вільних ліжок-місць немає;

4) 54 гуртожитків закладів вищої та професійно-технічної освіти не можуть бути використаними для проживання ВПО, оскільки житлові площі використовуються для проживання студентів;

5) 1 об'єкт Національної гвардії України не може бути використаний, оскільки відсутні вільні ліжок-місця;

6) 1 об'єкт Міністерства юстиції України, розташований на території Снігурівської виправної колонії;

7) 23 об'єкта Міністерства оборони України.

Робочою групою з питань реалізації права на житло окремих категорій внутрішньо переміщених осіб та осіб, які виїхали з території України внаслідок збройної агресії РФ, що утворена при координаційному центрі підтримки цивільного населення при обласній адміністрації, спільно з територіальними громадами, представникам Регіонального відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях, Державної іпотечної установи ПАТ «Миколаївобленерго», вищих навчальних закладів, що здійснюють діяльність на території Миколаївської області, АТ«Укрзалізниця», ГУ Пенсійного фонду України в Миколаївській області, ГУ Нацполіції в Миколаївській області, ГУ ДСНС в Миколаївській області, Південного офісу ДП «Ліси України» та представниками інших балансоутримувачів опрацьовано інформацію Фонду державного майна України щодо службових приміщень, які перебувають у державній власності, знаходяться на території Миколаївської області та можуть бути використані для тимчасового проживання ВПО. За результатами моніторингу 183 об'єктів державної власності встановлено:

1) 77 об'єктів державної власності - це квартири, які знаходяться на балансі Державної іпотечної установи та були придбані відповідно до Порядку забезпечення поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань житлом на умовах

фінансового лізинг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1201. Зазначені квартири використовуються на умовах фінансового лізингу поліцейськими та особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту МВС України, що здійснюють свою діяльність в Миколаївській області.

2) 59 об'єктів державної власності - це службові квартири, в яких проживають працівники установ-балансоутримувачів;

3) 41 об'єкт державної власності - не придатний для проживання або зруйнований;

4) 1 об'єкт знаходиться на окупованій території (с. Покровка, Очаківська міська територіальна громада);

5) 4 об'єкта Міноборони;

6) 1 об'єкт ДП «Ліси України»: службова квартира, в якій не проживають працівники підприємства, і яка може бути використана для проживання ВПО;

7) 1 об'єкт Пенсійного фонду України: квартира, що знаходиться в м. Очаків в зоні активних бойових дій, частково пошкоджена внаслідок обстрілів, може використовуватись для проживання ВПО.

З метою забезпечення житлом ВПО 3 травня 2024 року відбулось засідання робочої групи з питань реалізації права на житло окремих категорій ВПО, що діє у складі Координаційного центру з підтримки цивільного населення при Миколаївській обласній військовій адміністрації, на якій головам територіальних громад доведено порядок передачі в оренду окремого державного майна (будівель або їх окремих частин) державних підприємств, організацій та майна, що не увійшло до статутного капіталу господарських товариств, розташованого на відповідній території, з метою забезпечення тимчасовим житлом ВПО.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 28.06.2022 № 216-р з обласного бюджету Миколаївської області виділено на безповоротній основі кошти у сумі 10 млн грн з метою виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення експертизи по об'єкту «Нове будівництво житлового багатоквартирного комплексу, призначеного для тимчасового проживання ВПО. На сьогодні виготовлена проектно-кошторисна документація по зазначеному об'єкту та отримано позитивний експертний звіт. За проектом передбачається будівництво в 4 черги 26-ти житлових корпусів на загальну суму 3,3 млрд грн. Загальна площа житлового комплексу 103 тис. кв. м., 1703 квартири, розрахункова кількість мешканців - 6341. Наразі проводиться пошук інвесторів для подальшої реалізації проекту.

Також обласна військова адміністрація повідомила, що ВПО надається соціально – психологічна допомога спеціалістами обласного центру соціальних служб, а також проводяться виїзні зустрічі до місць компактного проживання ВПО з метою консультування фахівцями Миколаївського обласного центру зайнятості, департаменту соціального захисту населення обласної військової адміністрації, департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, управління охорони здоров'я обласної військової адміністрації, регіонального центру надання правової допомоги тощо.

У центрах соціальних служб/центрах надання соціальних послуг Миколаївської області працює 20 психологів, які надають психологічну підтримку населенню, що постраждало від військової агресії РФ. Така невелика кількість психологів не відповідає реальним потребам у психологічній допомозі та має бути збільшена.

Станом на 01.07.2024 чисельність ВПО, що отримали медичну допомогу у закладах охорони здоров'я області становить 81 527 осіб, з них у закладах первинної медико-санітарної допомоги – 40 457 осіб, у закладах надання спеціалізованої медичної допомоги – 41 070 осіб.

Щодо виконання зведеного бюджету Миколаївської області та місцевих бюджетів Миколаївської області у 2023 році. До загального та спеціального фондів місцевих бюджетів області надійшло податків і зборів у сумі 12 млрд 146,9 млн грн, що на 647,8 млн грн, або на 5,6 % більше порівняно з показниками виконання 2022 року. Власних надходжень бюджетних установ отримано 1 млрд 93,5 млн гривень.

Значною за питомою вагою (42,4%) в дохідній частині місцевих бюджетів області залишається допомога держави, надана у вигляді міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, яка протягом 2023 року склала 5 млрд 130,3 млн грн, із них: дотацій - 1 млрд 243,2 млн грн та субвенцій - 3 млрд 887,1 млн грн. Крім того, до спеціального фонду місцевих бюджетів області в рамках програм допомоги урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ надійшло 2,4 млн гривень.

Видаткова частина місцевих бюджетів області за 2023 рік, з урахуванням зазначених надходжень та залучення додаткового фінансового ресурсу (залишків коштів, які утворилися на 01.01.2023 року та коштів від перевиконання дохідної частини), виконана в сумі 18 млрд 907,0 млн грн, що більше показника відповідного періоду 2022 року на 6 млрд 9,2 млн грн, або на 46,6%.

Доходи обласного бюджету за 2023 рік отримано в сумі 3 млрд 851,1 млн грн. Власних надходжень бюджетних установ отримано в сумі 346,3 млн гривень. Міжбюджетних трансфертів отримано в сумі 1 млрд 648,4 млн грн, а саме: додаткові дотації з державного бюджету в сумі 108,7 млн грн; субвенцій в сумі 1 млрд 539,7 млн грн, зокрема, з державного бюджету - 1 млрд 418,6 млн грн, з місцевих бюджетів області - 121,1 млн гривень.

За 2023 рік видатки обласного бюджету проведено в обсязі 4 млрд 39,1 млн грн. У зазначеному обсязі видатків обласного бюджету враховано передачу коштів загального фонду у вигляді міжбюджетних трансфертів до інших місцевих бюджетів області в сумі 365,8 млн грн, у тому числі у вигляді субвенцій в сумі 315,4 млн грн та додаткових дотацій в сумі 50,4 млн гривень.

З видатків обласного бюджету на надання підтримки ВПО та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану витрачено 18 млн 376,7 тис грн.

Станом на 01.01.2024 року залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів області становили у сумі 3 млрд 886,3 млн грн.

Протягом січня-червня 2024 року залучено залишки загального та спеціального фондів у сумі 2 млрд 781,6 млн грн, з них цільових субвенцій з державного бюджету 135,1 млн грн.

Із обсягу трансфертів у сумі 5 млрд 130,3 млн грн, які надійшли з державного бюджету у 2023 році, використано протягом цього року 4 млрд 410,6 млн грн. Частина не використаних субвенцій у сумі 719,7 млн грн повернуто до державного бюджету

09 серпня 2024 року на засіданні Комісії Начальником Миколаївської обласної військової адміністрації Кімом В.О. було поінформовано, що в області обліковано 163 тисячі ВПО. У 2024 році 90,5 тисяч ВПО отримали допомогу від міжнародних партнерів (приблизно 119 організацій надали 78 видів допомоги ВПО).

Крім того, Начальником Миколаївської обласної військової адміністрації було зазначено, що у Миколаївській області функціонує 5 МТП на 295 ліжко-місць. При цьому Кім О.В. додав, що раніше кількість МТП була більшою, але була скорочена у зв'язку з тим, що в області в них не має потреби, здебільшого переселенці повертаються у свої домівки, однак довідки про статус ВПО не скасовують.

Також під час засідання Комісії Головою Комісії Фроловим П.В. було порушено питання щодо проблематики отримання в області статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія **в и р і ш и л а**:

1. Інформацію, отриману від Миколаївської обласної військової адміністрації та органів місцевого самоврядування Миколаївської області, взяти до відома.

2. Запропонувати Миколаївській обласній військовій адміністрації:

1) посилити роботу щодо формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, проведення інвентаризації об'єктів нерухомості та визначення наявних приміщень, що можуть бути приведені до придатного для проживання стану, а також забезпечення внутрішньо переміщених осіб доступним житлом з урахування потреб, спроможностей та критеріїв вразливості, в т.ч. з використанням механізмів державно приватного партнерства;

2) з метою покращення умов проживання та забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на території Миколаївської області протягом місяця провести комплексний моніторинг місць тимчасового проживання, а також періодичне проведення моніторингу стану, облаштування, кількості мешканців та вільних ліжко-місць у МТП та інших об'єктах, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, які не увійшли до переліку місць тимчасового проживання ВПО згідно з

постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, та проінформувати Комісію про:

- поточний стан об'єктів, включаючи умови проживання, безпеку, доступність медичних та соціальних послуг;
- виявлення кількості мешканців та наявних вільних ліжко-місць для планування розміщення нових внутрішньо переміщених осіб;
- визначення потреб у модернізації та облаштуванні відповідних об'єктів для приведення їх у відповідність до вимог Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930;

3) інтенсифікувати роботу щодо приведення об'єктів, які не відповідають критеріям, встановленим постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року № 930 *«Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб»* до стану, що відповідатимуть встановленим критеріям;

4) розглянути можливість підготовки та впровадження на обласному рівні кредитно-інвестиційних програм, в тому числі таких, що передбачають відшкодування з обласного бюджету, бюджетів територіальних громад Миколаївської області відсотків по житловим кредитам, наданим внутрішньо переміщеним особам, які мешкають на території Миколаївської області;

5) збільшити кількість надавачів психологічної допомоги та інших соціальних послуг постраждалому населенню, а також їх обсяг.

3. Звернутись до Прем'єр-міністра України щодо необхідності напрацювання та реалізації заходів підтримки дітей, які отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, в т.ч. через психологічну допомогу.

4. Рішення Комісії надіслати Прем'єр-міністру України, Начальнику Миколаївської обласної військової адміністрації, Миколаївському міському голові із проханням у визначені строки повідомляти Комісію про результати виконання цього рішення.

Голова Комісії

П. Фролов

Секретар Комісії

С. Вельможний